

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1 (4)

1992-02-18

221-1134-89

Angående byggnadsminnesförklaring av museibygnad i
Jönköpings Stadspark, stadsäga 825, Jönköpings kommun

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen
(1988:950) om kulturminnen m m (KML) museibygnaden
(Fågelmuseet) på stadsägan nr 825 i Jönköpings kommun
för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag
följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas eller flyttas. Ingrepp får
inte göras i byggnadens stomme.
2. Byggnaden får inte till sin exteriör byggas om el-
ler på annat sätt förändras.
3. Ingrepp får inte göras i fast inredning. Till fast
inredning hör dörrar och dörrromfattningar, fönster
och fönsterromfattningar, takpanel och utställnings-
montrar.
4. Byggnaden skall underhållas så att den inte för-
faller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras
på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet
inte minskar. Underhållet skall ske med material
och metoder som är anpassade till byggnadens egen-
art.
5. Det område kring byggnaden som på bilagda karta av-
gränsats med streckad linje får inte ytterligare
bebyggas eller på annat sätt förändras. Området
skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende
och karaktär inte förvanskas.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut ome-
delbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

, Huskvarna, väckte i skrivelse den
28 november 1988 frågan om byggnadsminnesförklaring av
den aktuella byggnaden.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

O KME BESLUT AF91134

LÄNSSTYRELSEN I
JÖNKÖPINGS LÄN

BEV. 1992-03-24

Intill denna dag
har besvär över
länsstyrelsens i
Jönköpings län
beslut 1992-02-18,
dnr 221-1134-89,
ej kommit in till
länsstyrelsen

I tjänsten

Inger Wennerberg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
551 86 Jönköping	Hamngatan 4	036-15 70 00 vx	036-12 15 58	3 51 76-7

Byggnaden uppfördes år 1914 som museibygnad för den samling av uppstoppade fåglar som donerats till Stads-parkesällskapet av regementsläkaren och amatörornitologen Herman Nyqvist. Den är ritad av arkitekten Oskar Öberg och uppförd av tegel i en våning och med fasad av tegel murat i kryssförband och mönster bl a av valvbågar. Vid entrén finns en mindre utbyggnad. Ovanför ingången är grönlaserat tegel murat i mönster bildande ordet "FÅGELMUSEUM". Under takfoten löper en fris. Entrédörrarna är av spegeltyp, i efterhand klädda med liggande fasspontpanel. Utbyggnadens tre fönster är av tvåluftstyp med åtta rutor i varje båge. Sadeltaget är täckt med tvåkupigt tegel. Vissa partier av det nordöstra takfallet har överljusfönster. Vid ena gaveln finns en tegelskorsten. Grunden i byggnadens norra del är av natursten medan den övriga grunden är spritputsad och möjligen tilläggsisolerad. Under södra delen av byggnaden finns en källare med fyra fönster, tre dörrar och en lucka. Fönstren är av tvåluftstyp med sex rutor i varje båge. Dörrarna är klädda med diagonalt placerad fasspontpanel.

Byggnaden består av en förstuga, ett utställningsrum för fåglar och ett utställningsrum för ägg. Samtliga rum har plastmatta på golvet. Förstugan har gula putsade väggar och innertak med pärlspontpanel. Fönstren där är försedda med sentida galler. Vid ingången finns en disk från omkring 1940-talet. Mot nästa rum finns pardörrar av spegeltyp, men klädda med skivor.

Fågelutställningsrummet har putsade väggar med ljusgrön nederdel, grön linje i brösthöjd och vit överdel. Taket, klätt med fasspontpanel, går upp i takåsen och har hanbjälkarna synliga. Mellan de invändiga tak- och väggövergångarna finns järnstänger för konstruktionens stabilitet. Övre delen av innerväggarna har en konstruktion med regler och stöttor. Rummets montrar är manshöga med spröjsat glas. De är beigemålade utan spår av tidigare bemålning. Vissa montrar har påbyggd överdel.

Rummet för äggsamlingen har putsade ljusgula väggar. Taket går även i detta rum upp till takåsen och är klätt med pärlspontpanel. Innerväggarnas övre del har samma konstruktion som i det andra utställningsrummet, här inklädd med masonite. Montrarna har pulpetform med lock som täcker över en glastruta. Nedre delen av monterarna är försedda med lådor innehållande dubletter av de utställda fågeläggen. Båda utställningsrummen har överljusfönster med persienner.

Fågelmuseet är beläget vid en brant i Jönköpings Stadspark. Närmaste byggnad är en kafé- och restaurangbygg-

nad på ca 70 meters avstånd.

Fågelmuseet ägs av Jönköpings kommun.

Länsstyrelsen har den 9 oktober 1991 upprättat förslag till skyddsföreskrifter.

Jönköpings kommun har i yttrande anfört att kommunen inte har någon erinran mot förslaget till byggnadsminnesförklaring av byggnaden och förutsätter att de till förslaget hörande skyddsföreskrifterna inte hindrar anordnande av dels personalutrymmen, vilka för närvarande saknas helt, dels moderna utställningar i källarplanet.

Riksantikvarieämbetet har anfört att byggnaden enligt ämbetets mening har ett betydande kulturhistoriskt värde som ett välbevarat exempel på ett mindre museum. Rummens disposition med montrar och utställningar i huvudsakligen ursprungligt skick är av stort museihistoriskt intresse. Ämbetet anser att en byggnadsminnesförklaring med hänsyn härtill är väl motiverad.

Naturhistoriska riksmuseet har i yttrande framfört att samlingen har ett avsevärt vetenskapligt värde och finner det värdefullt att samlingen hålls i stånd och inte skingras. Av vetenskapshistoriskt värde anses vara att utställningen behållit sin gammaldags stil och att byggnaden är speciellt avsedd för ändamålet. Naturhistoriska riksmuseet framför i sitt yttrande även vissa detaljförslag för fågelmuseets bevarande.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Fågelmuseet i Jönköpings Stadspark uppfördes för en speciell museisamling av uppstoppade fåglar. Byggnaden fick därigenom en för ändamålet avpassad utformning och används efter 75 år fortfarande som utställningslokal för fågelsamlingen. Byggnaden har inte genomgått några mer omfattande ändringar sedan byggnadstiden. Det arkitektoniska värdet är i och för sig inte högt utan det är det speciella ändamålet och byggnadens utformning för detta som gör att museibygnaden är av stort intresse.

På grund av det ovanstående finner länsstyrelsen att byggnaden har ett så stort kulturhistoriskt värde att den därför bör förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet

har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller
2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

För byggnadens bevarande skall det av länsstyrelsen upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer härvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägaren eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förekommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till länsstyrelsen - se bilaga. I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders Franzén varit föredragande, har även förste länsassessor Claes von Sydow och länsantikvarie Per-Olof Ringquist och avdelningsdirektör Nicklas Aronsson deltagit.

Bo Landholm
Bo Landholm

Anders Franzén
Anders Franzén

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet, delg kvitto
Jönköpings kommun, kommunstyrelsen, delg kvitto
" , kulturnämnden
" , byggnadsnämnden + laga kraftbevis
Länsmuseet
Inskrivningsmyndigheten + laga kraftbevis
Naturhistoriska riksmuseet
Kne